

SETMANARI CASTELLARENC

ANY II :: NUM. 94
Castellar del Vallès - 14 desembre 1934

Redacció, Administració i Impremta:
Puig de la Creu, 3

Número solt: 20 cèntims
Subscripció: 60 » al mes.

Elogi dels Jocs Florals

En aquesta època potser podrà semblar inoportú o anacrònic aquest elogi. Però és precisament per una i altres que la ponderació d'aquesta festa obté la seva veritable, permanent i intrínseca justificació. Durant l'estiu, els torneigs literaris perden la seva qualitat, eficàcia i valor, en una part de la seva substantivitat literària i popular. Esdevenen a voltes un simple número de programa de festa major, articulats en el programa general de festeigs amb la millor voluntat, però a vegades amb una significació i una jerarquia secundàries; el ball de nit, la companyia de revistes, la traca final dels focs d'artifici o el partit de foot-ball li passen a davant en l'interès del públic i fins i tot en la grandària de les lletres del cartell, que és el signe extern de la importància donada pels organitzadors en la classificació de cada detall. Però en uns moments que aquesta tongada de festes majors és gairebé finida i en què de nou tornem a ésser cridats als fenòmens col·lectius d'edificació interior i de ratificació de les valors racials i històriques, esdevé de bell nou oportuna la recordança de les virtualitats de la festa dels Jocs Florals i de l'eficiència que la seva continuació anecdòtica pot tenir encara en l'actualitat.

Quines són aquestes valoracions i aptituds que encara resten a aquesta institució, a través de rebrotar incessant en totes les localitats i barriades? Nosaltres les resumirem en quatre: la primera, una eficàcia d'estímul, principalment dedicada a facilitar la publicitat i notorietat dels escriptors joves dintre un marc espectacular que sancioni llurs vocacions; en aquest sentit, la majoria de valors literaris nostres han sorgit, s'han acollit i en definitiva han excel·lit per als efectes del públic dintre dels Jocs Florals, i ningú no podria fer cap excepció, no sols en les festes anyals de Barcelona, sinó àdhuc en les de les localitats catalanes de major o menor importància. La segona és la valor d'antologia que sempre tenen aquestes diades literàries; en elles s'inclouen implícitament tendències diverses i fins i tot contradictòries, estils tradicionals i tècniques líriques arençades, autors joves i poetes ja consagrats, procedents de diferents contrades de la Catalunya gran i àdhuc de fora d'ella, i ofereixen, per tant, en definitiva, un panorama, sinó total, almenys integral i totalitari de la nostra literatura en el moment present i a voltes en el seu mateix passat. Al costat d'aquests títols de ponderació, encara, hi ha una tercera raó de fer-ne elogi: i és la eficàcia immediata que en el sentit d'autèntic popularisme té la celebració d'aquesta mena de festes: elles contribueixen decididament a divulgar el nostre idioma i la nostra sensibilitat artística entre el poble i a voltes entre molta gent que sense aquesta avinentesa, potser «no en tastarien de poesia», com diria Santiago Russinyol, o s'hi abellirien escassament, si tinguessin de comprar-la o llegir-la en un llibre.

Apel·les Mestres

Catalunya estava en deute amb Apel·les Mestres, un dels seus fills més preclars i fou per esmenar aquest oblit que d'un nucli d'intel·lectuals sorgí la idea d'aprofitar l'ocasió en què el venerable Mestre complia els seus vuitanta anys, per retre-li un homenatge popular de gratitud. Uns esdeveniments inesperats, reduïren aquest homenatge a la intimitat, però no deixà de tenir el mateix regust i adhesió que hom volia donar-li. I aquell gran homenatge s'ha convertit en petits homenatges que, avui uns, demà uns altres, li van dedicant les institucions eminentment catalanes.

A Apel·les Mestres pot considerar-se'l com l'únic home que resta dels qui iniciaren la Renaixença Catalana a mitjans del segle passat, i dels qui més ha treballat per aquesta realitat catalanista que tots portem gravada dintre la nostra ànima. La seva copiosa producció de literat, de música i de dibuixant, arts en les quals ha excel·lit de manera sorprenent, posades sempre al servei de Catalunya, en són una mostra ben visible.

Apel·les Mestres és un dels artistes vells que ha donat la impressió de joventut eterna. Per ell els anys han estat una cadena de renovació i d'experiències molt eficaces. I la prova la tenim en la seva darrera producció teatral, suara estrenada al Teatre Català «Romea», la qual sota el nom d'«Una vegada era un príncep...», és una de les obres més fresques i més amaraes de joventut que s'han representat en aquests darrers anys als nostres teatres, amb una de les anècdotes més palpables de la nostra vida contemporània.

En el teatre ha donat obres tan reeixides i emotives com «La presentalla», «Els sense cor» i «Estiu de Sant Martí». Cal no oblidar «L'avi», «La barca vella», «L'avi Xena», «La barca dels afligits», entre moltes. En el camp de la ironia i la farsa, ha donat aquell *topo* anomenat «L'honor». I no ens oblidéssim pas de les seves «Marines», originals i indiscutibles, les quals són un reflex viu del tarannà i la manera de viure dels nostres pescadors. Porta escrites una seixantena d'obres teatrals.

Com a poeta ha donat proves d'una fe-

Dietaris

Agendes de butxaca

Llibres de Caixa

Majors - Llibretes, etc.

Arxivadors - Índex

RIBERA, impressor - Puig de la Creu, 3

Telèfon 17 - Castellar del Vallès

cunditat i varietat no gaire corrent. Ha publicat un vintena de poesies.

I com a músic, qui no coneix Apel·les Mestres, el gran compositor de les cançons alades, el gran mestre de l'harmonia i de la inspiració més fresca? Apel·les Mestres ha estat el músic català que ha escrit més cançons.

Caricaturista i dibuixant excel·lent, ha col·laborat en molts diaris i revistes. Apel·les Mestres, és també un gran enamorat de les flors. És un dels valors més positius que actualment té Catalunya.

LA FARGA homenatja doncs, a Apel·les Mestres, fent un elogi d'ell i de la seva obra, i desitjant que a la llarga filera d'aquests vuitanta anys, pugui afegir-ne molts més en bé d'ell i de Catalunya.

COSES DIVERSES

Per què retroben les formigues el camí de llur niu?

És un afer del més alt interès en les ciències naturals l'estudi de les causes que produeixen l'orientació en els insectes i ocells. Divereses teories han estat bastides; però fins ara cap no n'hi ha que no presenti els seus punts vulnerables... Tot recentment, M. Lakhovsky, metge parisenc, emetia l'opinió que el conjunt de sensacions que, vulgarment, en els animals són anomenades instint, tenien un origen electromagnètic. Les seves deduccions, molt enginyoses, requereixen, però, per ésser acceptades l'aportació de múltiples fets experimentals; obren, per això, un capítol nou que ens fa esguardar amb interès tot allò que a l'estudi dels sentits en els animals es refereix.

Ara mateix, M. Icard, ha presentat a la Societat de Biologia de Marsella els resultats dels seus experiments conduents a posar en clar com una formiga exploradora o col·lectora troba fàcilment el camí de retorn al niu.

Segons V. Cornetz, les formigues posseïrien un sentit dels angles que els permetria de registrar en llur sensori, durant el camí de partença del niu, totes les desviacions angulars que experimenten, i la correcció d'aquestes desviacions durant el el retorn faria possible de retrobar el camí del formiguer. Per arribar a aquesta conclusió V. Cornetz es basà en la següent experiència: una formiga *Messor*, potadora d'un gra, tornava al seu niu en direcció nord-sud. V. Cornetz, prenent-la delicadament per la punta del gra esmentat, la canvià de lloc, però amb el cap dirigit a l'est. La formiga prengué, tantes vegades com es repetí l'experiència, la direcció primitiva, abans de reprendre el camí interromput.

M. Icard ha repetit l'experimentació,

duent-la, però, a comprovacions més avançades. Per això ha inspeccionat una formiga que tornava al niu amb provisions en la direcció sud-nord. El sol—que es trobava al sud-oest—l'il·luminava pel seu costat esquerra. Amb les mateixes precaucions que el seu col·lega, ha fet fer a la formiga una rotació d'un quart de cercle, d'esquerra a dreta, és a dir, l'ha situada en direcció est. La formiga, també ací, executa un moviment d'un quart de cercle, en sentit invers al que li ha estat donat, i reprèn la direcció nord. Però si enlloc de fer donar a la formiga una rotació d'un quart de cercle se la situa en direcció oest, fent-la voltar tres quarts de cercle, l'animal no inverteix tot el giravolt fet, sinó que completa lliurement el quart que falta i reprèn el camí que originàriament seguia. I si el tomb que fem fer a la formiga és complet, o sigui tots 360°, veurem com tranquil·lament continua el seu camí. Tot això sembla provar que no és el sentit dels angles ço que determina la seva orientació; si fos així, en els dos últims casos l'hauríem vist donar el tomb complet o els tres quarts de tomb abans de seguir vers el nord.

Aquestes experiències de M. Icard, repetides nombroses vegades, ataquen per la seva base l'opinió que atribuïa a les formigues aquell sentit angular. Aquest autor creu veure, més aviat, que la formiga ha girat en el sentit que, pel camí més curt, li permetria retrobar la il·luminació primitiva: es guiava, doncs, per la llum solar.

COL·LABORACIÓ INFANTIL

Les perdis del rector de Valfogona (CONTE)

Un dia el rector de Valfogona va convidar a un predicador per una festa. Al senyor rector, li agradaven molt les perdis i va fer guisar dues perdis per la majordona. Quan fou guisat, els àngels hi cantaven de tant ben guisat que era. La majordona i l'escolanet, de mica en mica, arribaren a acabar-se les perdis, la majordona no volia arribar a tant, però l'escolanet li va dir: no tinguen por.—Però... i el senyor rector?—Jo ja ho arreglaré. El predicador va arribar primer a la rectoria i l'escolanet se li va plantar al davant i li digué: el senyor rector, és molt on home, però de vegades li venen unes pensades... que quan és a la taula, si li ve la rauxa, talla les orelles del convidat.—I com se li coneix quan li ve la rauxa?—Doncs molt senzill. Quan vegi que es posa molt content esmolant el ganivet i digui: ara!... si el convidat no aprèta a córrer, les seves orelles ja han begut oli.

Quan va ésser a la taula, el predicador pensava: Pobre home, no ho sembla pas. Menjaren la sopa, res, després el bullit, res; però quan varen ésser al tercer plat, que era el de l'entrant, el senyor rector es posà tot content i tot esmolant el ganivet, diu: ara! El predicador en sentir-ho s'aixeca i aprèta a córrer, llavors l'escolanet va dir al senyor rector: escolti, el predicador se'n va i se'ns emporta les perdis. El senyor rector va sortir a la finestra i va dir: de dues una! El predicador creient-se que es referia a les orelles, va dir: ni una ni cap.

JOSEP PUJOL QUER
(11 anys)

PROSA SELECTA

Grisors!...

Grisors!... Boirines esfilagarsades i llunyanies malencòliques que atueixen l'esperit!

Cims nevats, llueints al sol de les tardes automnals!

Arbres despallats i catifes de fullam per les vies solitàries, per als camins ombríus!

Rouredes esllanguides, sense la verdor dels temps gais de l'estiu, orfes de llum i de xisxiu dels ocells que partiren enllà de la mar!

Ja no s'ou el belar de les ovelles per les prades de nostres contrades i sols s'oviren, arreu arreu, les fumeroles de les masies negroses escampades al redós d'un campanar humil o enfilades en un tossal, oarraulides en una torrentera!

Grisors d'un hivern que s'apropa; solituds primerenques d'un temps que ve a posar la monotonia a les coses que ens envolten! Com convida a passar les santes vetllades plenes de quietud i auriolades d'una dolça pau en la llar de les coses volgudes, dels éssers recordats, quan el foc canta la cançó de les vesprades inabables!

Crepúsculs de lassitud en la terra i boires vermellides que s'amaguen rera una muntanyola de pins negrenes!

Ones de grisor!... Hores silencioses que retornen per preparar el nostre ànim a les jornades ermes dels freds colpidors!

Tardes quietes, de sol esblaimat inicis de les rufagades del desembre, del Nadal evocatiu!

Com hi hauríem de meditar sobre aquest temps de transició, i com hauríem de recordar que també la nostra vida és una tarda novembril, rublerta de grisors i tons somorts, de petites proves, de crepuscles de tardor!

Meditem i pensem!...

PEP ANGLES

LES LLETRES

Les campanes

Assaborint l'hora tranquil·la,
he reposat en el coster.
Cada encontrada té sa vila,
i cada vila son cloquer.

Totes les tintes llunyadanes
fan en la serra una blavor;
totes les veus de les campanes
una melòdica remor.

Sons de cloquers qui s'armonisen
escalonats pels quatre vents,
com a gegants qui profetisen
damunt els pobles indolents;

par que en el terme divisor
de les tenebres i la llum,
diuen el salm recordatori
de nostra vida que es consum.

L'himne de pau als qui reposen
en el reialme de la mort,
si ofèn l'orella dels qui gosen,
als qui sofrim dona conhort.

No la planyeu eixa diada
als qui ploram sers enyorats,
perquè ella fa menys desolada
l'ombra on jauen els finats.

Per tot arreu, l'alta harmonia
aixeca esbarts de pensaments,
i an els finats fa companyia
la remembrança dels vivents.

JOAN ALCOVER

NOTICIARI

NOVA COL·LABORACIÓ

El notable escriptor i exquisit poeta J. Vives i Borrell, ha entrat a formar part dels nostres col·laboradors, el qual espontàniament ha ofert el seu ajut.

No cal dir com li agraïm i molt més encara per tractar-se d'una ploma depurada com és la del senyor J. Vives Borrell.

LES CEDULES PERSONALS

Fem avinent a tots aquells a qui pugui interessar que demà dissabte i hores de 8 a 12 és l'últim dia per tal de retirar les cèdules personals d'enguany, quina cobrança s'efectua en el lloc de costum de les Cases Consistorials. Segons referències hi ha el pressentiment de que no tornaran per segona volta, com havien fet alguns anys, no obstant, aquell qui no l'hi hagi estat possible posseir-les pot anar a Sabadell (Montserrat, 4) tots els dies feiners de 9 a 1 fins el 31 del proper mes de gener.

SI VOLEU UN BON CALÇAT RECORDEU A CAL ROVIRA - (Carrer Caldes, 6) Compru el Calçat de Crep i de Pell de Ferro, que té les màximes garanties sobre els demés calçats.

A tot comprador d'aquest calçat li serà entregat un Val per valor d'una pesseta, que podrà fer efectiu en la reparació de les mateixes.

Nota de preus de les Sabates de Crep:

NUMERACIÓ	P E S S E T E S			
	Mercedes	Anglese	Amb cama	Empalfades de llana
15 al 19	4'—			
20 « 23	5'50	6'50	7'50	8'50
24 « 27	6'50	7'50	8'50	9'75
28 « 30	7'50	8'50	9'50	11'50
31 « 33	8'50	9'50	10'50	12'75
34 « 37	10'—	11'—	12'—	14'—
38 « 45		13'—	16'—	22'—

Gran assortit de Sabates Escarpí, totes fetes a mà, procedents de Alaró (Mallorca) Preus econòmics amb un 40 per cent de rebaix sobre els marcats per cases de la capital.

LA PREMSA

Ha passat a formar part del nostre intercanvi el «Diari d'Igualada», el qual últimament ha publicat un número extraordinari i per cert molt reeixit. Agraïm l'obsequi.

DEFUNCIÓ

Dia 9.—La nena Maria del Pilar Ventura Valls, de 5 anys.

Traslladem als seus affigits pares i demés familiars l'expressió més viva de condol.

TROBALLA

Ahir a la tarda i pels Mossos d'Esquadra d'aquest lloc, fou trobat a la Carretera de Sant Llorenç prop la casa de camp «El Brunet» un mul abandonat, el qual fou posat a disposició de l'Alcaldia als oportuns efectes.

És de suposar l'abandó fou intencionat ja que dita cavalleria es trobava en estat agònic, la qual s'ha mort avui a la matinada.

MOVIMENT DE POBLACIÓ

Durant el passat mes de novembre s'ha registrat el següent moviment de població:

Naixements: Josepa Gómez Larrosa, Antoni Pujol Garriga, Antoni Fernández Carchan, Fèlix Prat Grau, Joan Estebanell Casellas, Antònia Baró Serra i Maria Montlló Mestra, total, 7.

Casaments: Pere Serra Treserras amb Consol Mulà Pineda, Sebastià Paz Valero amb Josepa Daví Serra i Joaquim Bruguera Girbau amb Maria Sellarès Clariana, total, 3.

Defuncions: Soletat Puig Valls, Josep Rifer Farré i Josep Matèncio Díaz, total, 3

FARMACIA de torn per a diumenge, Torres, 1
ESTANC de torn per a diumenge, Passeig, 21

EL QUE ENS DIUEN ELS LLIBRES

1. No m'obris per simple curiositat.
2. No mullis la punta dels dits per girar les fulles. No tossis ni estornudis sobre meu. No em toquis sinó amb les mans netes.
3. No em facis senyals amb doblecs. No anotis res al marge, ni amb llapis.
4. No m'aixeqüis a l'aire agafant-me per una tapa. No et carreguis de colzes o braços sobre meu.
5. No em llegeixis ajegut amb el cap sobre el coixí.
6. No em deixis obert besant les fustes de la teva taula: No em tanquis deixant per senyal un ganivet, un llapis o altre objecte de més gruix que un full de paper. Si vols recordar la pàgina, empra una cinta o una fulla de paper.

(CONTINUARÀ)

S'acosta l'hivern

i com a cosa pròpia sol fer molt fred, poso a la venda del públic un gran estoc de torrats i carbonet a un preu vertaderament econòmic.

Els sacs que l'any passat valien 4 pessetes, aquest any valen:

1 sac 3'50 pessetes; 2 sacs 6'50; 5 sacs 15 hi han torrats d'alzina, pi, plàtan i acàcia

Torrats d'alzina, 1 quintà, 3'— ptes.

« « 5 « 13'75 »

« de pi, 1 « 2'50 «

« « 5 « 11'25 «

Plàtan i acàcia, 1 « 2'25 «

« « 5 « 10'— «

També hi trobareu llenya verda de 1'50 a 2'25 ptes. el quintà. I a més hi ha sacs de entalles, a 4 ptes. el quintà.

Costals a 5 pessetes la carga.

Tots aquests preus, són portat a domicili.

Florenci Serrà

Puig de la Cren, 12 (Casa Guitó)

CINE SONOR ATENEU

Diumenge, dia 16 de novembre de 1934

INTERESSANTÍSSIM
PROGRAMA a base de
DUES PEL·LÍCULES DE PRIMERA CATEGORIA

SUPERPRODUCCION
FOX
SONORA

**SALLY
EILERS**

**JANET
GAYNOR**

**WILL
ROGERS**

La finíssi-
ma comè-
dia de la
casa FOX
interpre-
tada per
NORMAN
FOSTER

La magnífica producció «Paramount» que sobresurt del corrent
per la seva novetat, variació i pura escena cinematogràfica

Si yo tuviera un millón...!!

El somni daurat de molts mortals portat a la realitat pels
millors animadors del cine americà. Vuit pel·lícules en una sola!

NOTICIARI PARAMOUNT COMICA

Per a combatre el fred el millor és un bon foc

i per llenya no cal patir:
torrats de pi, bons costals,
així com també estelles
seques, alzina i torrats de
plàtan, tot a molt bon preu

Masover de Càn Padró

Per encàrrecs dirigir-se a la
CARRETERA DE SENTMANAT, 71
tots els dissabtes de 1 a 5 tarda
Repart a domicili

A sria. **Bancària CLARNUS**

Diputació, 309, entressol, 1.ª (entre Bruc i Llúria)

Hores de despatx: 9 a 12 matí - Telèfon 20302

BARCELONA

Préstecs de diners i de grans capitals
en hipoteques o document privat, etc.
i sobre tota classe de finques urbanes
i rústiques, etc.

(Tramitació ràpida i reservada)

En totes les poblacions i pobles d'Espanya, es faciliten préstecs de capital en metàl·lic des de 25.000 fins a 3.000.000 de pessetes. Amb la garantia, per al peticionari que sol·liciti el préstec, de nostra rigorosa reserva. Tipus d'interès, des del 5% anual. Pagament d'interessos, per trimestres o semestres vençuts, sense recàrrecs ni apremis. Temps de duració de les operacions de préstec, (termini de venciment), des d'un fins a 20 anys, o sigui pel número d'anys que es convingui, indistintament a curt o llarg termini, amb dret en el venciment a pròrroga o aplaçament, lliure de recàrrec i apremi, sempre i quan s'estigui al corrent de pagament d'interessos.

Condicions per a la devolució del capital prestat amb facilitats i avantatges per a l'amortització voluntària, o sense ella; l'amortització voluntària pot afectar-se indistintament o conjuntament pels procediments de parcial, mixta i total.